

А. М. Авраменко

Павленко Віктор Олексійович

ПАВЛЕНКО Віктор Олексійович (10(22). 11. 1886 — 1932, Кубань) — військовик. Генерал-хорунжий Армії УНР (1920). Походив із міщан Харківської губ. Закінчив Чугуївське піхотне юнкерське училище (нині Харківська обл., 1909), Качинську авіаційну офіцерську школу поблизу Севастополя (1912). Під час 1-ї світової війни служив у авіаційних частинах, зокрема від червня 1915 — командувач спеціального авіазагону для охорони імператорської Ставки (від березня 1917 — Ставка Верховного головнокомандувача) у м. Могильов (нині Білорусь). На 1-му Всеукраїнському військовому з'їзді (травень 1917) обраний членом Українського генерального військового комітету та Ради військових депутатів, що увійшли до УЦР. Представник УЦР у Ставці, організатор українізації частин Південно-Західного фронту (в ранзі полковника). Від листопада 1917 — начальник Київського військового округу. В ініціативному порядку сформував 2 сердюцькі дивізії (бл. 12 тис. вояків) як гвардійські частини українського війська, за що зазнав критики з боку соціалістично налаштованих керівників Генерального секретаріату військових справ УНР і був усунений з посади (13 грудня 1917), а сформовані ним частини демобілізовано. У січні 1918 брав активну участь у придушенні більшовицького повстання у Києві. У квітні 1918 тимчасово очолив Військово-повітряні сили Української Держави, згодом служив в управлінні авіацією; від листопада 1918 — командувач авіації Армії УНР. Створив 16 авіаційних загонів, що мали бл. 500 літаків (з них 60

наприкінці 1918 передав УГА), заснував кадрові авіаційні загони при українських корпусях. Після інтернування 1920 Армії УНР у Польщі організував у м. Бидґощ (Польща) авіаційну школу, де навчалося бл. 50 українських пілотів та авіатехніків. У серпні—листопаді 1921 — виконувач обов'язків Військового міністра УНР. Мешкав у м. Тарнув і Каліш, брав участь у діяльності українських емігрантських організацій у Польщі, на деякий час виїжджав до Праги. Після ліквідації таборів для інтернованих скористався амністією і 1926 повернувся в СРСР, мешкав на Кубані, працював сторожем у колгоспі. Помер під час голодомору. На честь П. перейменовано вулицю в Києві (2019), його ім'я присвоєно 12-й окремій бригаді армійської авіації (2020).

Рекомендована література

1. Білон П. Спогади. Ч. 1. Піттсбург, 1952;
2. Литвин М., Науменко К. Збройні сили України першої половини ХХ ст. Генерали і адмірали. Л.; Х., 2007;
3. A. Kolańczuk. Ukraińscy generałowie w Polsce. Emigranci polityczni: Słownik biograficzny. Przemyśl, 2009;
4. Тинченко Я. Ю. Герої українського неба. Пілоти Визвольної Війни 1917—1920 рр. К., 2010.

Бібліографічний опис:

Павленко Віктор Олексійович / А. М. Авраменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. - Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882099>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).